

Kommunedirektøren sitt forslag for å håndtere rammekuttet på 63.500.000,-.

Etter at det er lagt inn en rekke tiltak i selve budsjettet er det i balanse med et rammekutt på 63,5 millioner kroner. Det betyr at organisasjonen må gjennomføre ytterligere kutt kostnadene ut over de tiltakene som er foreslått vedtatt.

Kommunedirektøren har sett på flere muligheter som er lagt inn som forslag i dette dokumentet. Det tar tid å utrede og få på plass tiltak. Kommunedirektøren ønsker ikke å bruke mye ressurser på tiltak som ikke vil bli godkjent politisk. Kommunedirektøren ber derfor kommunestyret om å gi en prioritering på disse tiltakene, dette for at det kan arbeides med de som har høy sannsynlighet for effekt først.

Sektor 1 - kommunedirektør

Mulige arbeidspakker/tiltak:

- Ta ned budsjettet på kultur
Innsparingspotensial 3,0 mill.
 - o Kulturskule – Halvering
 - o Bibliotek inn i Gullbring
 - Redusere utgiftene til politisk virksomhet
Innsparingspotensial, 0,2 mill.
 - o Slå sammen utvalg
 - o Redusere møtefrekvens
 - Sei opp dataprogram og redusere eller si opp avtaler
Innsparingspotensial 0,3 mill. For 2025, minst 0,8 mill. fra 2027
- Gjennomgang/kutt i personalordninger
Innsparingspotensiale 1,7 mill.

Sektor 2 – Oppvekst

Etter tiltakene som er vist i tiltakskatalog:

- reduksjon i antall ansatte ved Bø skule og Gvarv skole (Og bevare styrkingen på Folkestad skule).
- Økt foreldrebetaling, matpenger i barnehagene
- Redusere leirskoledagene for våre elever fra fire til tre, som er lovpålagt
- Reduksjon i lærerstillinger og sykepleier på SKI

Står sektoren igjen med et rammekutt på ca 15 mill. For å imøtekomme dette rammekuttet må en gjøre store endringer som vil forringe kvaliteten i sektoren.

Redusere mottak av flyktninger til 0

Innsparingspotensial 4,0 mill.

- Redusere bemanning Læringscenter
- Reduser tilbud på VO
- Reduserte kostnader i andre sektorer
- Reduserte inntekter – Integreringstilskudd

- SFO – Foreldrebetaling og åpningstid

Innsparingspotensiale 0,5 mill.

- Økt foreldrebetaling
- Reduksjon i åpningstid
- Reduksjon/endring i valgmulighetene foreldre har til kjøp av tid i SFO

- Kommunal barnebase

- Mulig innsparing på evt. kommende enkeltvedtak om skoleplasser i anen kommune (Fordi vi ikke tilbyr tjenesten)
- Sterker fagmiljø, færre ansatte da flere samarbeider om de samme elevene
- Utgift 1 mill. Opprusting av Gvarv skole
- Innsparingspotensiale. Varierende fra år til år ut fra enkeltelevers behov. Anslagsvis 2 mill 2026 og 2027
- Mulig salg av tjenesten til omliggende kommuner. Potensiale på 1 mill årlig per gjesteelev.

Det vil ta tid å bygge kultur i en evt. Base, derfor vil ense størst innsparing i slutten av økonomiplanperioden

Gjennomfører vi alle disse tiltakene står sektoren fortsatt igjen med et rammekutt på 5-6 mill. Dette tilsvarer ca seks årsverk lærer eller ca ni årsværk assistent/fagarbeide.

Sektor 3 – Helse og mestring

Vi har i 2025 budsjettet lagt inn disse innsparingstiltakene (her har vi tatt med tiltak både i konsekvensjustert budsjett og som nye tiltak):

- 1 årsverk helsestasjon -0.8 mill (konsekvensjustert budsjett). Vedtatt av kommunestyre 2024
- Oppmuntringspenger DRIV -0.2 mill (konsekvensjustert budsjett). Vedtatt av kommunestyre 2024
- Effektivisere drift og organisering institusjon -3.2 mill (nytt tiltak)
- Utleie av institusjonsplasser -3.65 mill (nytt tiltak)
- PwC tiltak Bo og mestring (bofelleskapa) – 3.2 mill (nytt tiltak)
- PwC tiltak legetjenesten – 3 mill. (nytt tiltak)

Til sammen utgjør dette **14.05 mill.**

I tillegg til dette er sektoren bedt om å finne ytterligere **28 mill.** i 2025-28 (for å bidra til å få kommunens budsjett- og økonomiplan i balanse). For å få en oversikt over hvor mulighetsrommet for hvor disse ekstra kuttene skal tas, er det satt opp en oversikt over hovedaktiviteter i helse- og mestringssektoren under, og hvordan kuttene er tenkt fordelt.

Avdeling/område	Årsverk 1.8.24	Kostnad per 1.8.24	Lovpålagt/ Ikke lovpålagt tjeneste	Kommentar	Innsparing 2025	Innsparing 2026-28
Kommunalsjefsstilling	1	1.3 mill	Ikke lovpålagt	PwC skal se på dette området for hele kommunen. Handlingsrommet for innsparing avhenger av valgt lederstruktur	-0,5 mill Ta ned årsverk på lederstillinger	-1 mill Ta ned årsverk på lederstillinger
Enhetsledere	4	4.4 mill	Ikke lovpålagt	PwC skal se på dette området for hele kommunen. Handlingsrommet for innsparing avhenger av valgt lederstruktur		
Avdelingsledere	19	17.1 mill (med utg.p i gjennomsnitt avd.l lønskostnader på 900 000 kr)	Ikke lovpålagt	PwC skal se på dette området for hele kommunen. Handlingsrommet for innsparing avhenger av valgt lederstruktur.		
Tjenestekontor (koordinerende enhet) og merkantile ressurser (vederlagsberegning)	3.8 og 1.6	5.6 mill	Lovpålagt jf. Forvaltningsloven og veileder fra helse-direktoratet på saksbehandling	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Er i 2024 redusert med 30% på Tjenestekontoret. Styres av veileder for saksbehandling og Koordinerende enhet i kommunen, helse-	-0.6 mill Redusere årsverk	-0.6 mill Redusere årsverk

				direktoratet. Tjenestekontoret er redusert med 1.8 årsverk siden 2020-23.		
Helsestasjon, skolehelse-tjenesten og jordmor	11.2	8.5 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Er lagt inn 1 årsverk i kutt fra 1.1.2025. Styres også av veileder fra helse-direktoratet. Handlingsrommet for innsparing er å redusere tjenestenivået.		-0.5 mill Ta ned årsverk ytterligere i perioden gitt at barnetalla går ned
Kommune-overlege	0.5	1 mill	Lovpålagt § 5-5 i Hol*	Er redusert fra 60% til 50%. Styres av veileder helse-direktoratet. Anbefalt nedre grense er satt til 50%. Handlingsrommet er å ta denne ytterligere ned.	-0.2 mill Ta ned årsverk (til 40%)	-0.2 mill Ta ned årsverk (til 40%)
Omsorgsstønadstjenesten	Ingen årsverk	1.5 mill	Lovpålagt § 3-6 i Hol	Styres også av pårørende-veileder fra helse-direktoratet. Handlingsrommet for innsparing er å redusere tjenestenivået	-0.1 Mer restriktiv i tildeling	-0.1 Mer restriktiv i tildeling
Sauherad bygdeheim	29.57	29.3 mill	Lovpålagt § 3-2a i Hol*	Er redusert på inst.plasser siden 2020. Egen arbeidspakke som ser på drift og organisering i 2025 (her ligger handlingsrommet for innsparing). Lagt inn kutt på 3.2 mill som et resultat av denne arbeidspakken i 2026.	Allerede lagt inn	Allerede lagt inn
Bø sjukeheim somatikk	43,3	30.3 mill.	Lovpålagt § 3-2a i Hol*	Er redusert på inst.plasser siden	-0.7 mill	-1,4 mill

				2020. Redusert 5.2 årsverk i 2024. Egen arbeidspakke som ser på drift og organisering i 2025 (her ligger handlingsrommet for innsparing). Lagt inn inntekter på 3.6 mill på utleie av 2 plasser i 2025.	Ta ned årsverk	Ta ned årsverk
Bø sjukeheim demens	37,77	37.2 mill	Lovpålagt § 3-2a i Hol*	Er redusert på inst.plasser siden 2020. Egen arbeidspakke som ser på drift og organisering i 2025 (her ligger handlingsrommet for innsparing).	-0,7 mill Ta ned årsverk	-1,4 mill Ta ned årsverk
Kjøkken	5,3	6.2 mill	Lovpålagt § 3-2a i Hol*	Veileder ernæring, kosthold og måltider i helse og omsorgstjenesten fra helse-direktoratet. Handlingsrommet ligger ev. å effektivisere drifta eller å kjøpe denne tjenesten.	-0.7 mill Ta ned årsverk	-1,4 mill Ta ned årsverk
Vaskeri	1,3	1 mill	Lovpålagt § 3-2a i Hol*	Handlingsrommet for innsparing er å effektivisere drifta ev. øke inntekter eller å kjøpe tjenesten fra andre	-0.25 mill Endre på private avtaler	-0.25 mill Endre på private avtaler
Hjemmesykepleie	72,3	71,4 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Ligger forventninger i «Bo trygt hjemme reformen» lagt fram av regjeringen 2023. Handlingsrommet ligger i å	-0.7 mill Ta ned årsverk	-0.7 mill Ta ned årsverk

				effektivisere drifta.		
Notevarp bofellesskap inkl avlastning for barn	40,12	19.5 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Lagt inn kutt på 0.6 mill i 2025	-0.4 Ta ned årsverk	-0.4 Ta ned årsverk
Solbakken bofellesskap inkl avlastning for barn	31,25	19.5 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Lagt inn kutt på 0.6 mill i 2025. Redusert med 4,6 årsverk i 2024.	-0.4 Ta ned årsverk	-0.4 Ta ned årsverk
Grivihaugen/Hage stad bofellesskap	19	26.2 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Lagt inn kutt på 0.6 mill i 2025. Redusert med 2.2 årsverk i 2024	-0.5 Samlokalisere bofellesskap	-1 mill Samlokalisere bofellesskap
BPA ordninga	1,3	1.7 mill	Lovpålagt § 3-8 i Hol*	Veileder Brukerstyrt personlig assistanse fra helse-direktoratet Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået.	Jobbe for å unngå økning	Jobbe for å unngå økning
Grauteknapp bofellesskap	20,13	19.5 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Lagt inn kutt på 1.2 mill i 2025. Økte med 4 årsverk i 2024 grunnet nytt tjenestetilbud	-0.8 Ta ned årsverk	-0.8 Ta ned årsverk
Grivjordet botilbud	2,76	2.7 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået	-0.7 Ta ned årsverk	-0.7 Ta ned årsverk
Hågålia bofellesskap	13,18	14.3 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Ble redusert i 2024 med 1.5 årsverk. Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået ytterligere	-1 mill Ta ned årsverk	-1 mill Ta ned årsverk

DRIV arbeids og aktivitetssenter (inkl. Mariposa)	9,8	8.4 mill	Lovpålagt § 3-3 i Hol*	Ble redusert i 2024 (0,7 årsverk) Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået ytterligere	-0,6 mill Ta ned årsverk	-1.2 mill Ta ned årsverk
Furuheim aktivitetssenter	2	1.5 mill	Lovpålagt § 3-3 i Hol*	Ligger forventninger i «Bo trygt hjemme reformen» lagt fram av regjeringen 2023. Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået	Jobbe for å unngå økning	Jobbe for å unngå økning
Aktivitetskontakt tjenesten	Oppdragsavtaler (regnes ikke som årsverk)	2.5 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået	-0.3 Ta ned aktivitet	-0.3 Ta ned aktivitet
TANKE dagtilbud demente	1,2	1.2 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Ligger forventninger i «Bo trygt hjemme reformen» lagt fram av regjeringen 2023. Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået	Jobbe for å unngå økning	Jobbe for å unngå økning
Frisklivssentralen	1	0.6 mill	Lovpålagt § 3-3 i Hol*	Tilbudet ble halvert i 2024. Handlingsrommet er å avslutte denne tjenesten fullt og helt.	-0.1 Egenbetaling, eller økt tilskudd	-0.1 Egenbetaling, eller økt tilskudd
Fysioterapi, ergoterapi og hjelpemiddel (inkl privatpraktiserende fysioterapeuter)	10,65	7.3 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Tilbudet ble redusert med 2 årsverk i 2024. Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået ytterligere. Tilbudet styres av veileder helsedirektoratet og Bo trygt hjemme reformen lagt fram av	-0.1 Øke egenbetaling	-0.1 Øke egenbetaling

				regjeringen 2023.		
Ung Arena (13-20 år, Sammen mot, Foreldrestyrke og individuell oppfølging) og tilbudet Rask Psykisk Helsehjelp (16 år og oppover, lette og moderate lidelser)	4 og 4,5	6 mill	Lovpålagt §§ 3-2 og 3-3 i Hol*	Tilbudet ble redusert med ett årsverk i 2024. Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået ytterligere. Styres av veileder Psykisk helse barn og unge, og voksne helse- direktoratet. og opptrappingsplan for psykisk helse – lavterskeltilbud i kommunene, samt at disse tjenestene er en del av kommunens oppfølging av barnevernsreformen	-0.7 Ta ned årsverk, ev. øke tilskudd	-0.7 Ta ned årsverk, ev. øke tilskudd
Psykisk helse og mestring (18 år og oppover, kroniske lidelser)	5,8	5.5 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	Ble redusert med 2 årsverk i 2023 Handlingsrommet er å redusere tjenestenivået ytterligere. Styres av veileder Psykisk helse barn voksne helse- direktoratet.	Ble tatt ned 2 årsverk i 2023	Ble tatt ned 2 årsverk i 2023
Gvarv legesenter (inkl hjelpepersonell)	9,2	11.2 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Lagt inn kutt på 1.5 mill i 2025		-0.8 Ta ned årsverk
Bø legesenter og Kommunale helsetjenester (inkl. hjelpepersonell legesentra, husleie legevakt m.m)	14,2	26 mill	Lovpålagt § 3-2 i Hol*	PwC ser på drift og organisering i 2024-25. Lagt inn kutt på 1.5 mill i 2025		-0.8 Ta ned årsverk
Andre tiltak						
Endre fra betalt til ikke betalt matpause for turnusansatte (stor turnusendring på alle avdelinger)						-7,5 mill

Avslutte gratis kaffeordningen for ansatte i sektoren	-0.2 mill	-0.15 mill
Fast årlig finansiering av stillinger ved bruk av tilskuddsmidler tilsvarende 1 mill.	-1mill	-1mill
Sum	-11,25 mill.	-24,5 mill.

- *Hol = Helse- og omsorgstjenesteloven

Det er viktig å bemerke seg at disse ekstra kuttforslagene baserer seg på dialog kun mellom kommunalsjef og enhetsledere i uke 44. Det har ikke vært gjennomført ROS analyser eller tatt opp i medbestemmelsesmøter.

Innsparingene som nå foreslås er å regne som inngripende tiltak, der vi kommer til å utfordre det som allment oppfattes som kommunens samfunnsoppdrag og det loven sier at vi skal levere av tjenester. Alle aktivitetene i sektoren er lovpålagt, samtidig er lovverket bygd opp slik at det ikke fastsetter noen eksakt nivå på tjenesten, ei heller hvordan vi organiserer tjenestene. For å ta to eksempler: vi er ikke lovpålagt å ha et institusjonskjøkken, men vi må sørge for mat til beboere på institusjon. Vi er heller ikke lovpålagt å ha avdelingen Ung Arena og Rask Psykisk Helsehjelp, men vi er pålagt å jobbe med forebyggende tiltak, ha behandlingstilbud og tilby lavterskeltilbud innenfor psykisk helse rettet mot barn, ungdom og voksne. Lovverket er heller ikke presist på hvilket nivå de ulike tjenestetilbudene skal ha. Det er lagt opp til bruk av skjønn, samtidig som det i Norge (og Midt-Telemark) er bygd opp forventninger/kultur på hva en kommune skal tilby.

Kuttforslagene vil utfordre statsforvalter, lokale politikere, ansatte, brukere/pasienter, pårørende, brukerorganisasjoner i forståelsen av hva som er rett og galt – i ett allerede presset forventningsgap (jf. NOU`en «Tid for handling»). Skal vi lykkes med dette må vi bli omforent at dette er tiltak vi samlet går for, og som da er et viktig bidrag for å nå kommunens økonomiske mål.

Sektor 4 - Teknisk

Tallene er grove estimater basert på budsjett 2024.

- **Kommunestyret tar utbytte fra MTKE AS.**
Ved å ta ut et utbytte fra MTKE AS vil en kunne bedre kommunens økonomi kortsiktig, men samtidig svekke MTKE AS sin mulighet til å bidra i utviklingsarbeid i kommunen. Et eksempel på dette er byggeprosjekt for USN. Potensiale 2 millioner basert på driftsresultat 2023.
- **Kommunestyre legger ned MTNU AS.**
MTNU AS erstattes med et minimalt kommunalt næringsapparat. Dette vil bety en vesentlig svekkelse av næringsarbeidet i kommunen. Potensiale 1 million.
- **Kommunestyre stanser overføringene til Visit Bø, Visit Telemark og Telemarkskanalen regionalpark.**
Dette må gjennomføres så snart det lar seg gjøre i henhold til de avtalene som er inngått med de enkelte selskapene. Potensiale 1,5 million når avtalene er avsluttet.

- **Gjennomgang av kommunens avtaler knyttet til eiendom og ulike forpliktelser ovenfor idrettslag og andre frivillige organisasjoner.**

Det ligger innsparingsmuligheter innenfor dette og mulighet for en mer rettferdig fordeling av goder. Et kutt vil ramme noen hardere enn andre da godene skeivt fordelt og noen idrettslag får mer enn andre. Konsekvensene for idrettslag og andre frivillige organisasjoner vil være drastiske. Noen avtaler binder kommunen for lang tid og det vil ta tid å komme ut av alle avtalene. Potensiale 200 tusen.

I tillegg til disse kuttene må det jobbes fortløpende for å identifisere nye muligheter til innsparing i sektoren og disse må gjennomføres så raskt som mulig.

Sektor 6 – Felles finans

- Redusere tiltak i investeringsbudsjettet
Innsparingspotensial, 0,1 mill pr. mill reduksjon
 - o Utsette nødvendige oppgraderinger.

Oppfølging og evaluering

Implementeringsplan: Sørge for jevnlig oppfølging med ansvarlige fra hver sektor.

Evaluering: Periodiske gjennomganger og justeringer for å sikre at planen følges og målene oppnås. En forpliktende plan vil sørge for tydelige mål og tiltak innen hver sektor, samt oppfølging for å sikre at alle holder seg på riktig kurs.

Midt-Telemark 04-11-2024

ØT